

Vierhonderd jaar New York

1. Welk van de onderstaande Engelse woorden is geleend uit het Nederlands?

b. Boss.

De Nederlanders introduceerden er bijvoorbeeld ook de 'daalder', waar 'dollar' een verbastering van is. De andere woorden komen uit het Arabisch (alcohol < al-kohl), het Duits (loanword < Lehnwort) en het Frans (prince < prince).

<http://archieff.nrc.nl/?modus=l&text=coleslaw&hit=1&set=1>
http://en.wikipedia.org/wiki/Lists_of_English_words_of_international_origin

Sprekende kaart

2. Hoe groot is het aantal landen waar Nederlands gesproken wordt?

c. Tussen de 10 en 15 landen.

Behalve in Nederland wordt Nederlands gesproken in (delen van) België, Duitsland, Frankrijk en Suriname, en op de Nederlandse Antillen en Aruba. Het Afrikaans, een variant van het Nederlands, wordt gesproken in Zuid-Afrika en Namibië. Andere gebieden waar Nederlands wordt gesproken door het koloniale verleden of door grote aantallen immigranten, zijn Indonesië, de Verenigde Staten, Canada, Australië en Nieuw-Zeeland.

<http://www.meertens.knaw.nl/soundbites/>
http://www.meertens.knaw.nl/projecten/sprekende_kaart/svg/
http://nl.wikipedia.org/wiki/Nederlandse_taalgebied

Week van de Alfabetisering

3. Hoe loop je als laaggeletterde gevaar?

b. Je kunt bijsluiters van medicijnen niet lezen.

Doordat veel Nederlanders niet of nauwelijks kunnen lezen, begrijpen ze niet wat voor medicijnen de dokter hun voorschrijft of wat de dosering van deze medicijnen is. Ze lopen daardoor een groter risico op chronische aandoeningen, amputaties en vroegtijdig overlijden.

<http://www.nd.nl/artikelen/2009/augustus/31/gezondheid-analfabeet-loopt-gevaar>
<http://www.weekvandealfabetisering.nl/>

Links versus rechts

4. Hoe komt dit?

a. Als gevolg van een rechtshandige samenleving.

Volgens een onderzoeker aan het Max Planck Instituut voor Psycholinguïstiek in Nijmegen zijn deze associaties het gevolg van een overwegend rechtshandige samenleving. 'We kunnen beter met objecten omgaan met onze voorkeurshand. Door deze ervaring gaan we de kant van onze voorkeurs-hand associëren met goede dingen en de kant van de andere hand met onhandige dingen.' Aangezien de meeste mensen rechtshandig zijn, heeft rechts dus de voorkeur.

<http://www.kennislink.nl/publicaties/rechtshandigen-vinden-rechts-beter>

Van twee word je beter

5. Hoe is dat mogelijk?

a. De hersenen worden sterker doordat ze actiever worden gebruikt.

Dit blijkt uit hersenscans die onderzoekers van de Vrije Universiteit Brussel hebben uitgevoerd. Volgens de onderzoekers moeten hersenen actiever zijn tijdens lessen in een andere taal. Zoals atleten sterker worden door te trainen, presteren hersenen beter als ze extra worden geprikkeld en uitgedaagd. Meertalig onderwijs begint dan ook bij voorkeur zo vroeg mogelijk, bijvoorbeeld al in de kleuterklas, aldus de VUB.

http://www.standaard.be/Artikel/Detail.aspx?artikelId=DMF20090817_022

Pas op je woorden!

6. Wat is de overtreding?

c. Het spreken van een minderheidstaal.

De wet is ingevoerd ondanks protesten van de Hongaarse minderheid in het land en van buurland Hongarije. Wie in openbare instellingen in verscheidene gemeenten een minderheidstaal spreekt, kan een boete krijgen van maximaal € 5000,-.

http://www.telegraaf.nl/buitenland/4732012/_Omstreden_taalwet_Slowakije_.html?p=13,1

Wie is er aan de beurt?

7. Wat is de maximale wachttijd om te reageren?
 a. 0,2 seconden.

In alle talen geldt het zogenaamde 'minimal gap, minimal overlap'-principe, en de beurtwissel vindt meestal plaats binnen 200 milliseconden nadat de spreker is uitgesproken. De wetenschappers denken dat mensen erg gevoelig zijn voor de kleine verschillen in reactietijd, omdat ze een betekenis kunnen hebben. Een klein moment van aarzeling maakt heel veel uit als je iemand een belangrijke vraag hebt gesteld.

<http://www.kennislink.nl/publicaties/netjes-op-je-beurt-wachten>

Toontalen

8. Wat is dat voordeel?

b. Ze hebben een absoluut gehoor.

Mensen met een absoluut gehoor kunnen zonder een referentietoon nauwkeurig de toonhoogte van een toon benoemen (of het bijvoorbeeld een cis of een d is). Dit komt niet vaak voor: in Europa en Amerika heeft slechts één op de tienduizend mensen een absoluut gehoor. In Aziatische landen komt een absoluut gehoor maar liefst negen keer zo vaak voor als in Europa en Amerika. Lange tijd dacht men dat het in de Aziatische genen zat. Onderzoek heeft nu aangetoond dat sprekers van toontalen veel vaker toonhoogten kunnen benoemen dan sprekers van niet-toontalen.

<http://www.kennislink.nl/publicaties/toontaal-sleutel-tot-absoluut-gehoor>

Partners

De Praktijk

natuurwetenschappelijk onderwijs

Mede mogelijk dankzij

Universiteit Utrecht
 Faculteit Geesteswetenschappen

studereninleiden.nl

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

De Talenquiz is een initiatief van De Taalstudio en De Praktijk en wordt geschreven door De Taalstudio. De quiz wordt maandelijks gratis verstuurd naar de abonnees en daarnaast verspreid via www.taalstudio.nl, www.kennisnet.nl en www.kennislink.nl. De Taalstudio is volstrekt onafhankelijk in onderwerpkeuze, formulering en verwijzing. Op dit product zijn de Algemene Voorwaarden van de Taalstudio van toepassing.